

Hogeschool Utrecht

Flexibele deeltijdvariant

Lerarenopleiding bachelor Engels

Lerarenopleiding bachelor Nederlands

Lerarenopleiding bachelor Wiskunde

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In november 2020 zijn de deeltijdvarianten van de volgende drie opleidingen van Hogeschool Utrecht (HU) bezocht door een visitatiepanel van NQA:

- Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels,
- Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands,
- Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde.

De deeltijdvarianten van deze lerarenopleidingen behoren tot de veertien lerarenopleidingen die het Instituut Archimedes in voltijd en deeltijd aanbiedt. De bezochte opleidingen zijn de eerste opleidingen van het instituut die deelnemen aan het Experiment Leeruitkomsten. Binnen het instituut lopen ze voorop in de ontwikkeling van een nieuw onderwijsmodel dat is gebaseerd op leeruitkomsten. In het kader van het experiment zijn leeruitkomsten ontwikkeld en zijn er meerdere pilots uitgevoerd.

Het panel oordeelt **positief** over de kwaliteit van de deeltijdvarianten van de bezochte lerarenopleidingen. Los van het experiment leeruitkomsten, constateert het panel dat de opleidingen degelijk zijn opgezet, goed worden uitgevoerd en er goed wordt samengewerkt met het beroepenveld. De opleidingen zijn terughoudend gestart met het experiment leeruitkomsten. Ze benaderen het experiment conceptueel en besteden veel tijd aan het ontwikkelen van een onderwijsmodel op basis van leeruitkomsten. Ervaringen met leeruitkomsten zijn opgedaan in pilots. De pilots zijn zorgvuldig opgezet, beperkt van omvang en hebben daardoor een beperkte impact op het werken met leeruitkomsten. Het panel is benieuwd welke bijdrage de opbrengsten van de kleinschalige experimenten in de toekomst gaan leveren aan de implementatie van leeruitkomsten in de gehele opleiding. Er is nieuw toetsbeleid ontwikkeld dat per september 2021 gaat gelden. Een jaar daarna, per september 2022, stappen de opleidingen over op het onderwijsmodel dat is gebaseerd op leeruitkomsten. Het panel beveelt aan om dit nieuwe onderwijsmodel meer te delen binnen het instituut en het beroepenveld meer te betrekken bij de doorontwikkeling van het onderwijs. Verder moedigt het panel de opleidingen aan om tot aan de implementering grotere stappen te nemen met betrekking tot de implementering van leeruitkomsten in de opleiding. Een punt van aandacht hierbij is het gezamenlijk optrekken in dit proces en een duidelijke communicatie naar studenten toe. Tevens moedigt het panel aan om de startassessments zo snel mogelijk in te voeren en om het programmatisch toetsen met de ervaringen van de pilots verder uit te werken.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De deeltijdvarianten van de lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De beoogde leerresultaten zijn relevant voor de opleidingsdomeinen van de opleidingen en sluiten aan op het bachelor niveau. Ze sluiten bovendien aan op de eisen van de beroepspraktijk en op de bekwaamheidseisen voor de tweedegraadsleraar. De opleidingen hanteren de generieke kennisbasis en de vakspecifieke kennisbases voor Engels, Nederlands en Wiskunde zoals die op initiatief van de Vereniging van Hogescholen zijn opgesteld.

De instellingsvisie op flexibel onderwijs is vertaald naar een onderwijskundig model. De generieke eindkwalificaties zijn vertaald naar een raamwerk met generieke leeruitkomsten. De opleidingen hebben aan dit raamwerk vakinhoudelijke en vakdidactische leeruitkomsten

toegevoegd. De lerarenopleiding Engels heeft een leeruitkomsten-boekje voor Moderne Vreemde Talen ontwikkeld met een onderlegger voor vakinhoudelijke en vakdidactische leeruitkomsten bij het vak Engels. De lerarenopleiding Nederlands heeft een vakspecifiek leeruitkomsten-boekje ontwikkeld en de lerarenopleiding Wiskunde een vakdidactische matrix. Het is aan te bevelen deze aanvullingen beter aan te laten sluiten op de generieke leeruitkomsten. Eén transparant raamwerk van generieke, vakdidactische en vakinhoudelijke leeruitkomsten per opleiding is te adviseren voor een goed overzicht per opleiding.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De deeltijdvarianten van de lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De programma's zijn inhoudelijk duidelijk opgezet en sluiten aan op de generieke en opleidings specifieke kennisbases. De programma's bestaan voor een deel uit generieke onderdelen naast vakinhoudelijke en vakdidactische onderdelen. De inhoud van de programma's is gestructureerd volgens een conceptuele en een integrale leerlijn. Deze leerlijnen sluiten aan op de beoogde leerresultaten en de accenten van elke opleiding. De programma's, onderwijsleeromgevingen en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Met betrekking tot het experiment leeruitkomsten zijn de onderwijsleeromgevingen nagenoeg nog niet aangepast. In diverse pilots zijn aanzetten gemaakt om generieke en vakspecifieke onderdelen met elkaar te verbinden. Het panel beveelt aan om het beroepenveld en studenten meer bij deze pilots te betrekken. Daarnaast beveelt het panel aan om meer actief te leren van elkaar. De ervaringen die zijn opgedaan in het generieke team dienen goed gedeeld te worden met de opleidingsteams om het nieuwe onderwijsmodel breed in te kunnen voeren.

Standaard 3: Toetsing

De deeltijdvarianten van de lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De visie op toetsing sluit aan op de hogeschoolbrede visie. De uitgangspunten zijn herkenbaar in de toetspraktijk en sluiten aan op het experiment. De toetspraktijk is al redelijk flexibel ingericht. De toetsing van kennis en vaardigheden is zoveel mogelijk concentrisch en waar mogelijk worden meerdere toetsmomenten per studiejaar aangeboden. Het leerwegaafhankelijk toetsen is mogelijk maar wordt beperkt in praktijk gebracht. In de pilots zijn er ervaringen opgedaan met het toetsen aan de hand van leerwegaafhankelijk bewijs. Het experiment leeruitkomsten heeft nog niet geleid tot aanpassingen in de toetsing. Er is een nieuw toetsbeleid ontwikkeld dat per 2021 – 2022 gaat gelden. De examencommissie wordt betrokken bij de ontwikkeling van het toetsbeleid en wordt geconsulteerd bij de pilots van het experiment leeruitkomsten. De onderlinge samenwerking tussen de examencommissie, de Expertgroep Toetsing en Beoordeling en de opleidingen is goed en geeft het vertrouwen dat het nieuwe toetsbeleid zal worden ingevoerd. Het is de verwachting dat de startassessments en het programmatisch toetsen bij gaan dragen aan een grotere flexibiliteit in de toetsing van studenten. Het panel moedigt de opleidingen aan om het gereserveerde scholingsbudget voor 2021 vol in te zetten om docenten volwaardig mee te nemen in het experiment.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De deeltijdvarianten van de lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Aangezien er nog geen studenten zijn afgestudeerd is er nog

geen evidentie over het eindniveau beschikbaar met betrekking tot de flexibele deeltijdvariant. Van elke opleiding zijn studentwerken beoordeeld die in de pilots tot stand zijn gekomen. De studentwerken hadden betrekking op een generieke cursus Studie en Werk uit het eerste en tweede jaar van alle drie de opleidingen. Daarnaast zijn studentwerken beoordeeld van de cursus Vakdidactiek 1 bij de lerarenopleiding Engels, van de cursus Didactiek 3 bij de lerarenopleiding Nederlands. De beoordeelde studentwerken van Studie en Werk zijn van een niveau dat passend is bij de fase van de opleiding. De beoordelingen van deze cursussen voldoen, de navolgbaarheid van de beoordelingen verdient aandacht. De studentwerken van Vakdidactiek 1 en Didactiek 3 zijn van een goede kwaliteit en de beoordeling zijn inzichtelijk. Vooral de beoordeling van Didactiek 3 is zeer navolgbaar en wordt goed onderbouwd door een duidelijke rubric. Op basis van de beoordeelde studentwerken is het de verwachting dat de beoogde leerresultaten op het eindniveau zullen worden gerealiseerd.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleidingen	9
Basisgegevens opleidingen	10
Beoordeling NVAO-standaarden	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	12
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	16
Standaard 3 Toetsing	23
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	27
Eindoordeel over de opleidingen	30
Aanbevelingen	31
Bijlagen	33
1. Bezoekprogramma	34
2. Bestudeerde documenten	35

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van drie lerarenopleidingen van Hogeschool Utrecht die deelnemen aan het Experiment Leeruitkomsten. Het betreft de deeltijdvariant van de volgende opleidingen:

- Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde,
- Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands,
- Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels.

Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Utrecht en in overleg met de opleidingen. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleidingen. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs van de NVAO (2018)*, *Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten van de NVAO (2019)* en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 25 november 2020. Het visitatiepanel bestond uit: De heer ir. G.H.L. Lenssen (voorzitter, onderwijs- en domeindeskundige Wiskunde), Mevrouw drs. J. Kniep (onderwijs- en domeindeskundige Nederlands), Mevrouw S.L. Chaudron-Hoogenboom MA (onderwijs- en domeindeskundige Engels), De heer drs. J.G.A. Slapak (onderwijs- en domeindeskundige Wiskunde), Mevrouw drs. M. Boogert (studentlid).

De heer ir. A.B.C. Hoitink trad op als secretaris van het panel.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de beoordeling van de opleidingen is een gezamenlijke zelfevaluatie met bijlagen aangeboden. Ten tijde van de visitatie waren er nog geen eindwerken van de experimenteervarianten Wiskunde en Engels, van Nederlands was een onderdeel van het eindwerk beschikbaar. Per opleiding heeft het panel van vier studenten onderwijsproducten beoordeeld om een indruk te krijgen van de realisatie van de beoogde leerresultaten. In bijlage twee is een overzicht opgenomen van deze onderwijsproducten.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In dit overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend binnen het panel gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd. Aan het einde van de bezochtdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen

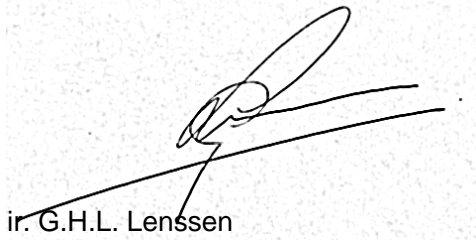
meegedeeld aan de opleidingen. Medewerkers en studenten van de opleidingen zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten het bezoekprogramma om (inloopspreekuur). Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapport opgesteld, dat is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd aan de opleidingen. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleidingen en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleidingen in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 7 april 2021

Panelvoorzitter

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'G' followed by 'H.L.' and a long horizontal stroke extending to the right.

ir. G.H.L. Lenssen

Auditor

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized initial 'A' followed by 'B.C.' and a long horizontal stroke extending to the right.

ir. A.B.C. Hoitink

Schets van de opleidingen

De tweedegraadslerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde maken onderdeel uit van het Instituut Archimedes, Hogeschool Utrecht. Dit instituut biedt in totaal veertien bachelor lerarenopleidingen aan met een voltijdse en een deeltijdvariant. Deze lerarenopleidingen richten zich op het lesgeven in de onderbouw van havo, vwo en het beroepsgerichte onderwijs. Het instituut Archimedes heeft in totaal ongeveer 4000 studenten. De lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde zijn relatief grote opleidingen met veel studenten. De lerarenopleiding Engels is de grootste opleiding met 300 deeltijdstudenten en 600 voltijdse studenten. Het aantal studenten is bij deze opleiding in de afgelopen jaren gegroeid. De lerarenopleidingen Wiskunde en Nederlands zijn aanzienlijk kleiner. Wiskunde heeft circa 175 deeltijd- en 150 voltijdse studenten. Nederlands is net iets kleiner met circa 150 deeltijd- en 75 voltijdse studenten.

De bacheloropleidingen van het instituut hangen sterk met elkaar samen. Alle bachelor programma's hebben hetzelfde generieke programma met een omvang van 114 EC. De belangrijkste onderdelen van het generieke programma zijn Studie & Werk (werkplekleren), Beroep (pedagogisch-didactische onderwerpen) en Beroepsproducten (onderzoek). Een team van docenten is voor het generieke programma verantwoordelijk en werkt in de uitvoering samen met de opleidingsteams. Daarbij is het streven om zoveel mogelijk dubbelingen te voorkomen en het programma flexibeler te maken.

Aanvullend op de bacheloropleidingen biedt Instituut Archimedes negen master lerarenopleidingen en vier maatwerktrajecten aan. Deze maatwerktrajecten zijn voor zij-instromers en voor docenten die een tweedegraads onderwijsbevoegdheid willen halen. Bij deze maatwerktrajecten is het Bureau Assessment en Validering betrokken. Dit bureau valideert leerervaringen bij de start en bij het eind van deze maattrajecten en is ook betrokken bij het eindassessment van de bacheloropleidingen.

Door het lerarentekort ervaren opleidingen dat er een groeiende behoefte is naar opleidingstrajecten die goed aansluiten op steeds meer verschillende achtergronden van studenten. Het experiment leeruitkomsten sluit bij deze trend aan. Binnen het instituut Archimedes zijn de deeltijdvarianten van de opleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde de eerste opleidingen die deelnemen aan het experiment. De overige elf opleidingen zijn een jaar later gestart met het experiment. Uiteindelijk is het de bedoeling dat het experiment leidt tot een nieuw onderwijsmodel met leeruitkomsten voor de voltijdse en deeltijdvariant van alle opleidingen. Daarom is op instituutniveau gestart met een onderzoek naar een model met leeruitkomsten en de functies van leeruitkomsten. Nadat de leeruitkomsten voor het generieke deel zijn ontwikkeld is nieuw toetsbeleid geformuleerd en zijn pilots uitgevoerd bij de drie opleidingen om ervaringen op te doen met het onderwijsmodel aan de hand van leeruitkomsten. Deze pilots hebben betrekking op het generieke programma van alle drie de opleidingen en op vakdidactische onderdelen van de opleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde.

Basisgegevens opleidingen

Naam opleiding in CROHO	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels
Oriëntatie en niveau	hbo; Bachelor
Graad	Bachelor
Aantal studiepunten	240
Locatie	Utrecht
Onderwijstaal	Nederlands
Variant	Deeltijd
Registratie nummer in CROHO	35195

Naam opleiding in CROHO	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands
Oriëntatie en niveau	hbo; Bachelor
Graad	Bachelor
Aantal studiepunten	240
Locatie	Utrecht
Onderwijstaal	Nederlands
Variant	Deeltijd
Registratie nummer in CROHO	35198

Naam opleiding in CROHO	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde
Oriëntatie en niveau	hbo; Bachelor
Graad	Bachelor
Aantal studiepunten	240
Locatie	Utrecht
Onderwijstaal	Nederlands
Variant	Deeltijd
Registratie nummer in CROHO	35221

Leeswijzer

Instituut Archimedes heeft ervoor gekozen om de beoordelingen van alle opleidingen in één rapport samen te voegen vanwege de samenhangende benadering in het Experiment Leeruitkomsten.

In dit rapport is er voor gekozen om generiek te beschrijven wat voor alle opleidingen geldt en specifieke zaken per opleiding te beschrijven. Daarbij houdt het rapport telkens dezelfde volgorde aan: Lerarenopleiding bachelor Engels, Nederlands en Wiskunde.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

- *De visie van de instelling op flexibilisering is vertaald naar een onderwijskundig concept dat is doorgevoerd in de experimenteervariant;*
- *De leeruitkomsten zijn vertaald naar eenheden van leeruitkomsten van maximaal 30 EC, die gezamenlijk en in samenhang de student in staat stellen de eindkwalificaties te realiseren;*
- *De leeruitkomsten zijn (a) leerwegonafhankelijk, (b) representatief voor de eindkwalificaties van de opleiding, (c) herkenbaar voor het werkveld, (d) specifiek en meetbaar, (e) transparant, (f) samenhangend en (g) duurzaam.*

Conclusie

De deeltijdvarianten van de lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De beoogde leerresultaten zijn relevant voor de opleidingsdomeinen van de opleidingen en sluiten aan op het bachelor niveau. De beoogde leerresultaten sluiten bovendien aan op de eisen van de beroepspraktijk en op de bekwaamheidseisen voor de tweedegraads leraar. De opleidingen hanteren de generieke kennisbasis en de vakspecifieke kennisbases voor Engels, Nederlands en Wiskunde zoals die op initiatief van de Vereniging van Hogescholen zijn opgesteld.

De instellingsvisie op flexibel onderwijs is vertaald naar een onderwijskundig model. De generieke eindkwalificaties zijn vertaald naar een raamwerk met generieke leeruitkomsten. De generieke leeruitkomsten voldoen, volgens het panel aan de criteria van het Protocol Experiment Leeruitkomsten. De opleidingen hebben aan de generieke leeruitkomsten vakinhoudelijke en vakdidactische leeruitkomsten toegevoegd. De lerarenopleiding Engels heeft een leeruitkomstenboekje voor Moderne Vreemde Talen ontwikkeld met een onderlegger voor vakinhoudelijke en vakdidactische leeruitkomsten bij het vak Engels. De lerarenopleiding Nederlands heeft een vakspecifiek leeruitkomsten-boekje ontwikkeld en de lerarenopleiding Wiskunde een vakdidactische matrix. Het panel beveelt aan om deze aanvullingen beter aan te laten sluiten op de generieke leeruitkomsten. De uitwerking van de vakinhoudelijke en vakdidactische leeruitkomsten in aparte onderleggers komt het overzicht en de transparantie niet ten goede. Het panel adviseert om per opleiding één raamwerk te maken waarin de generieke, vakdidactische en vakinhoudelijke leeruitkomsten zijn samengevoegd.

Onderbouwing

Visie op het beroep

Het panel onderschrijft de visie van de opleidingen op het beroep van tweedegraadsleraar. Volgens de opleidingen dient een tweedegraads leraar allround ontwikkeld te zijn. Een flexibele houding en snel kunnen schakelen zijn belangrijk omdat de context van het beroep sterk kan verschillen en snel kan wijzigen. Zo werken afgestudeerden als begeleider op een leerplein van een vmbo-kaderopleiding of geven ze les in hun vak op een gymnasium of mbo-school. Daarbij

kan het niveau waarin les wordt gegeven verschillen en zijn er tussen scholen verschillen in het onderwijskundige profiel. Daarnaast is het beroep voortdurend in beweging door technische ontwikkelingen, zoals nieuwe ICT toepassingen of door maatschappelijke invloeden zoals het online onderwijs ten gevolge van de coronamaatregelen.

Opleidingsprofielen

Het panel stelt vast dat de opleidingsprofielen aansluiten op de visie van de opleidingen op het beroep. Volgens de opleidingen dient de vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis bij studenten up-to-date te zijn. Studenten dienen aan de hand van onderzoek hun eigen functioneren en de beroepspraktijk te kunnen verbeteren. Ze dienen ondernemend te zijn en te kunnen samenwerken met andere partijen. Hierbij dienen ze zich niet alleen te richten op het behalen van diploma's door de leerlingen maar ook op de vorming van leerlingen als persoon. Belangrijk hierbij is om allround ontwikkeld te zijn en om flexibel inzetbaar te zijn in de verschillende contexten van het beroepsonderwijs en het algemeen voortgezet onderwijs.

Het panel ziet dat de opleidingen eigen accenten leggen in vergelijking tot de landelijke opleidingsprofielen. Alle drie benadrukken ze het onderzoekend vermogen, de vakdidactiek en het innoveren. De lerarenopleiding Engels legt daarnaast de nadruk op de didactiek van de verschillende taalvaardigheden. De lerarenopleiding Nederlands legt de nadruk op taalvaardigheid, communicatie en culturele vorming. De opleiding is van mening dat de leraar Nederlands een doorslaggevende rol heeft in het bevorderen van de Nederlandse taalvaardigheid. De lerarenopleiding Wiskunde legt de nadruk op de integratie tussen vakdidactiek en vakinhoud en op het wiskundig denken, zoals bij modelleren en bij de probleemoplossende vaardigheden.

Landelijke kaders

Het panel stelt aan de hand van de studiegidsen en dekkingsmatrixen vast dat de beoogde leerresultaten van alle drie opleidingen overeenkomen met de landelijke en wettelijke kaders voor tweedegraadsleraren. Deze landelijke kaders bestaan uit bekwaamheidseisen en kennisbases. De bekwaamheidseisen hebben betrekking op professioneel handelen en op vakinhoudelijk, vakdidactische en pedagogische bekwaamheden. De kennisbases zijn in het landelijke netwerk 10 voor de leraar ([www.10voordeleraar](http://www.10voordeleraar.nl)) afgesproken. Voor alle lerarenopleidingen geldt een generieke kennisbasis. Aanvullend geldt voor elk vak (Engels, Nederlands en wiskunde) een specifieke kennisbasis met specifieke vakinhoudelijke en vakdidactische kennis. De beoogde leerresultaten van de lerarenopleiding Engels voldoen aanvullend aan het niveau C2 van het Internationaal Referentiekader Engels (ERK) voor de vaardigheden: lezen, spreken, luisteren en schrijven.

Vertaling leerresultaten naar leeruitkomsten

Het panel concludeert dat de beoogde leerresultaten zorgvuldig naar leeruitkomsten zijn vertaald. Het instituut heeft in een meerjarig proces, met meerdere betrokkenen, een raamwerk met generieke leeruitkomsten opgesteld voor alle veertien lerarenopleidingen van het instituut. Het panel constateert dat de samenhang met de landelijke kaders zoals de bekwaamheidseisen, de generieke kennisbasis en de vakspecifieke kennisbases duidelijk is aangegeven. In het document Legitimering Leeruitkomsten Instituut Archimedes is daarnaast de relatie met de Dublindescriptoren aangegeven, waarmee aansluiting van de leeruitkomsten op de hbo-oriëntatie en de algemene eisen van de beroepspraktijk is aangetoond.

Het panel stelt vast dat de leeruitkomsten voldoen aan de criteria van het protocol. De leeruitkomsten zijn verdeeld over de vijf kerntaken van een tweedegraadsleraar. Per kerntaak zijn meerdere leeruitkomsten uitgewerkt en per leeruitkomst zijn kennis, vaardigheden en houdingsaspecten uitgewerkt. De relatie met de eindkwalificaties is duidelijk en door de indeling over kerntaken zijn de leeruitkomsten herkenbaar voor het werkveld en is er sprake van een duidelijke samenhang. Per leeruitkomst zijn mogelijke middelen, activiteiten en bewijsstukken beschreven waarmee studenten de leeruitkomst aan kunnen tonen. Volgens het panel biedt deze handreiking studenten de mogelijkheden om leerwegonafhankelijk aan leeruitkomsten te werken.

In onderstaande figuur is het generieke raamwerk uitgebeeld. Het is de bedoeling dat de drie opleidingen het raamwerk aanvullen met onderleggers en met vakinhoudelijke en vakdidactische leeruitkomsten. Alle drie opleidingen hebben vak-eigen leeruitkomsten beschreven in aparte documenten, die echter van elkaar verschillen qua vorm en uitwerking. Dit is volgens het panel nadelig voor het totale overzicht. Het panel adviseert om per opleiding te werken met één raamwerk van generieke, vakinhoudelijke en vakdidactische leeruitkomsten.

Figuur 1: Generieke raamwerk leeruitkomsten Instituut Archimedes (Bron: *Leeruitkomstenboekje-2*, 2019)

Het panel stelt vast dat het generieke raamwerk van leeruitkomsten weliswaar is uitgewerkt maar dat het nog niet is ingevoerd en nog niet is gecommuniceerd met studenten. Het panel beveelt de opleidingen aan om het onderwijsmodel met leeruitkomsten beter te communiceren en af te stemmen met de (aankomende) studenten, docenten en met het werkveld dat is betrokken bij het

opleiden van de studenten. Verder meent het panel dat de invoering van dit nieuwe raamwerk bij de experimenteervarianten van de opleidingen te traag is verlopen. Het panel beveelt aan om het nieuwe model zo snel mogelijk volledig toe te passen op de deeltijdvariant van deze drie opleidingen.

Afstemming met het beroepenveld

Het panel heeft met het vertegenwoordigers van het beroepenveld gesproken en leidt daaruit af dat de opleidingen goed zijn afgestemd op het beroepenveld. De relatie die de opleidingen onderhouden met het beroepenveld is intensief en sterk. Wat het experiment betreft, merkt het panel op dat het werkveld dat is betrokken bij de opleiding in geringe mate op de hoogte is van het experiment. Het panel meent dat de bijdrage van het werkveld aan de ontwikkeling van het nieuwe onderwijsmodel groter kan zijn. Het panel beveelt de opleidingen dan ook aan het werkveld beter te informeren en meer te betrekken bij de ontwikkeling van het nieuwe onderwijsmodel aan de hand van leeruitkomsten.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Experiment leeruitkomsten:

- *Leersituatie en –omgeving zijn passend bij de beoogde leeruitkomsten en bij de behoefte en omstandigheden van (een groep) studenten;*
- *Opleiding kan verantwoorden dat de leeractiviteiten en de begeleiding van studenten adequaat zijn voor het behalen van de leerresultaten en houdt daarmee rekening met verschillen in achtergrond van studenten;*
- *Docenten zijn aantoonbaar competent om studenten te begeleiden bij de keuze voor en vormgeving van de leeractiviteiten*
- *Student voldoet aan de wettelijke instroomeisen;*
- *Vooraf maken opleiding en studenten expliciete inhoudelijke afspraken over de invulling van het individuele opleidingstraject per eenheid van de leeruitkomsten en de begeleiding daarvan door de docent*
- *Bij duale opleiding is een tripartite overeenkomst met de werkorganisatie verplicht, bij deeltijd wenselijk*
- *De opleiding verantwoordt hoe docenten tot een eenduidige interpretatie van leeruitkomsten komen;*
- *De opleiding heeft een gestructureerde praktijk van kwaliteitsborging van opleidingstrajecten van individuele studenten en de versterking ervan door tussentijdse evaluatie en verbetering.*

Conclusie

De deeltijdvarianten van de lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De programma's zijn inhoudelijk duidelijk opgezet en sluiten aan op de generieke en opleidings specifieke kennisbases. De programma's bestaan voor een deel uit generieke onderdelen naast vakinhoudelijke en vakdidactische onderdelen. De inhoud van de programma's is gestructureerd volgens een conceptuele en een integrale leerlijn. Deze leerlijnen sluiten aan bij de beoogde leerresultaten en de accenten van elke opleiding. De programma's, onderwijsleeromgevingen en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Met betrekking tot het experiment kan het panel niet echt uitspraken doen. Het panel heeft in de leeromgevingen weinig effecten van het experiment gevonden. In het afgelopen studiejaar zijn bij elke opleiding goede pilots uitgevoerd. De bijdrage van deze pilots aan de uiteindelijke gewenste flexibilisering van de opleidingen is beperkt. Het panel ziet in de pilots dat er aanzetten zijn om generieke en vakspecifieke onderdelen met elkaar te verbinden. Panel adviseert de opleidingen op korte termijn een totale doorvertaling (per opleiding) te maken van het gekozen concept naar alle facetten van het onderwijs en daarbij het werkveld en de studenten meer bij het experiment te betrekken. Volgens het panel kan er effectiever worden geleerd van de ervaringen in het werken met leeruitkomsten die docenten van de generieke onderdelen hebben opgedaan. Een betere uitwisseling van deze ervaringen met de docenten van de opleidingsteams is volgens het panel aan te bevelen.

Onderbouwing

Het panel stelt vast dat de onderwijsleeromgeving van de drie opleidingen cursorisch is ingericht. De programma's zijn nog niet aangepast aan het onderwijsmodel met leeruitkomsten. Het instituut heeft de ambitie om de onderwijsleeromgevingen meer vraaggestuurd te maken en de student meer de regie te geven over het leerproces. Er is daarvoor een nieuw onderwijsmodel met leeruitkomsten ontwikkeld waarbij de generieke en vakdidactische onderdelen van de opleidingen meer met elkaar worden geïntegreerd. Het onderwijsmodel is op hoofdlijnen geschetst en het is de bedoeling dat het vanaf september 2022 wordt ingevoerd. Het panel verwacht op basis van deze schets en de plannen dat de opleidingen op de goede weg zijn. Voor deze accreditatie heeft het panel zich gericht op de bestaande onderwijsleeromgevingen en op de pilots die in verband met het experiment in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd.

Inhoud en opbouw van de programma's

De drie programma's hebben een gelijke opbouw. Elk programma is opgebouwd uit twee inhoudelijke leerlijnen en de profileringsruimte. De eerste leerlijn is de conceptuele leerlijn. Deze leerlijn bestaat uit de onderdelen vakinhoud, vakdidactiek en beroep. De vakinhoudelijke en vakdidactische onderdelen verschillen per opleiding. Het onderdeel beroeps cursussen bestaat uit cursussen die voor alle opleidingen gelijk zijn. De tweede, integrale leerlijn betreft het leren en onderzoeken in de beroepspraktijk. Deze leerlijn bestaat uit het onderdeel Studie en Werk en het onderdeel Beroepsproduct dat vanaf de propedeuse onderdeel uitmaakt van deze leerlijn. Figuur 2 en figuur 3 geven een overzicht per leerlijn van de onderdelen en cursussen in de propedeuse en de hoofdfase.

Programma onderdeel	Lerarenopleiding			EC	Totaal
	Engels	Nederlands	Wiskunde		
Vakinhoud en Vakdidactiek	<i>Grammatica</i>	<i>Fictie 1a</i>	<i>Probleemaanpak en lineair programmeren</i>	5	35
	<i>Literatuur 1: Korte Verhalen</i>	<i>Fictie 1b</i>	<i>Vectormeetkunde</i>	5	
	<i>Schrijfvaardigheid 1</i>	<i>Taalvaardigheid 1a</i>	<i>Getallen</i>	5	
	<i>Fonetiek</i>	<i>Taalvaardigheid 1b</i>	<i>Kansberekening en kansverdelingen</i>	5	
	<i>Cultuur 1: Groot Britannië</i>	<i>Taalkunde 1a</i>	<i>Analyse: differentiëren en integreren de basis</i>	5	
	<i>Spreekvaardigheid 1</i>	<i>Taalkunde 1b</i>	<i>Vakdidactiek: rekendidactiek</i>	5	
	<i>Vakdidactiek 1</i>	<i>Vakdidactiek 1</i>	<i>Analyse: Functiebegrip</i>	5	
<i>Beroep</i>	<i>Beroep 1: Lesgeven in het VO/MBO</i>			5	15
	<i>Beroep 2: Ontwikkeling van de adolescent</i>			5	
	<i>Beroep 3A: Leerprocessen</i>			5	
<i>Studie en Werk</i>	<i>Studie en Werk 1A</i>			5	10
	<i>Studie en Werk 1B</i>			5	

Figuur 2: Overzicht van vakinhoudelijke, vakdidactische, beroeps- en integrale cursussen in de propedeuse van de lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde.

Programma	Lerarenopleiding			EC	Totaal
Onderdeel	Engels	Nederlands	Wiskunde		
Vakinhoud en Vakdidactiek	Schrijfvaardigheid 2	Taalkunde 2	Analyse: differentiëren en integreren vervolg (of: Bloktoets analyse hoofdfase3)	5	60
	Schrijfvaardigheid 3	Taalvaardigheid 2	Matrix rekenen en complexe getallen	5	
	Cultuur 2: Verenigde Staten	Fictie 2	Grafentheorie	5	
	Cultuur 3: Buitenlandverblijf		Verklarende statistiek (of: Bloktoets statistiek)	5	
	Spreekvaardigheid 2: Buitenlandverblijf	Taalcriticus	Kijkmeetkunde	5	
	Spreekvaardigheid 3	Fictie in de schoolpraktijk	Analyse: dynamische modellen (of: Bloktoets analyse hoofdfase)	5	
	Literatuur 2: Jeugdliteratuur	Taalexpert	Euclidische meetkunde	5	
	Literatuur 3: Romans, Gedichten, Toneelstukken	Taalcoach	Redeneren en bewijzen	5	
	Algemene Taalkunde	Vakdidactiek 2A	Geschiedenis van de wiskunde	5	
	Vakdidactiek 2: Communicatieve vaardigheden	Vakdidactiek 2B	Vakdidactiek: statistiek en ICT	5	
	Vakdidactiek 3: Communicatief Toetsen		Vakdidactiek: algebra en didactische modellen	5	
	Vakdidactiek 4: Curriculum ontwerp	Vakdidactiek 3	Vakdidactiek: de lessenserie wiskunde	5	
	Landelijke kennistoets Engels met CPE	Landelijke kennistoets Nederlands	Landelijke kennistoets wiskunde		1
Beroep	Beroep 3B: Onderwijs ontwerpen			5	25
	Beroep 4: De leraar als pedagoog			5	
	Docent in het voortgezet onderwijs of Docent in het beroepsgerichte onderwijs			15	
Studie & Werk	Studie en Werk 2A			5	40
	Studie en Werk 2B,			5	
	Studie en Werk 3A,			5	
	Studie en Werk 3B,			10	
	Studie en Werk 4A,			5	
Beroeps product	Studie en Werk 4B,			10	20
	Beroepsproduct 1			5	
	Beroepsproduct 2			5	
	Beroepsproduct 3			10	
	Assessment startbekwaam				4
Keuze-onderdeel	Profileringsruimte				30

Figuur 3: Overzicht van vakinhoudelijke, vakdidactische, beroeps en integrale cursussen in de hoofdfase van de lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde.

Conceptuele leerlijn

De vakinhoudelijke en vakdidactische cursussen van de conceptuele leerlijn sluiten aan op de onderwerpen van de kennisbasis van de opleidingen. Elke opleiding hanteert binnen het vakinhoudelijke en vakdidactische deel van deze leerlijn eigen thema's en biedt cursussen aan in een opbouwende complexiteit. Bij de lerarenopleiding Engels werken studenten in de

vakdidactische cursussen aan het ontwerpen van onderwijs. In de eerste cursussen is dit een bepaalde taalkaak, in de laatste cursussen een ontwerp van vakoverstijgend onderwijs. Bij de lerarenopleiding Nederlands is de opbouw vergelijkbaar. In de didactische cursussen starten studenten met het ontwerpen van een les en werken ze door de opleiding heen naar het ontwerpen van een leerstoflijn. Bij de lerarenopleiding wiskunde komt de opbouw in complexiteit onder andere tot uiting in de leerlijn Algebra. Studenten beginnen met het kennismaken met Algebra en ontwikkelen zich naar het kunnen bepalen van de juiste methode voor het bewijzen en het generaliseren.

De beroepscursussen van de conceptuele leerlijn bestaan uit pedagogisch-didactische thema's. Zoals in figuur 2 en 3 is te zien, zijn de thema's van de eerste vijf cursussen gelijk voor alle opleidingen. De afsluitende beroepscursus is gericht op het lesgeven in het beroepsonderwijs of het algemeen vormend onderwijs. Afhankelijk van de persoonlijke voorkeur of de leerwerkplek, kiezen studenten voor een van deze twee opties.

Integrale leerlijn

In de integrale leerlijn staan het onderzoeken en het leren in de beroepspraktijk centraal. Deze leeractiviteiten vinden grotendeels plaats op de leerwerkplek van de studenten. In deze leerlijn worden kennis, vaardigheden en houdingsaspecten van de conceptuele leerlijn geïntegreerd en toegepast in de praktijk van de leerwerkplek. De cursussen Studie en Werk komen in elk semester voor en bestaan uit het werkplekleren en uit de begeleiding van de studieloopbaan. In de eerste cursussen observeren studenten vooral in de beroepspraktijk. In de daaropvolgende cursussen voeren ze in toenemende mate zelfstandig onderwijs uit. De studenten maken deel uit van een leerteam en werken samen aan leervragen. Ze worden daarbij begeleid door een leerteambegeleider. Als de leerwerkplek een opleidingsschool betreft, vindt begeleiding plaats door een schoolopleider, een vakdocent en een instituutopleider. In de overige situaties begeleidt een opleider van de hogeschool de student in het werkplekleren. De cursussen Beroepsproduct hebben betrekking op het kritisch kunnen reflecteren en op het ontwikkelen van het onderzoekend vermogen. In de eerste cursus, Beroepsproduct 1, worden studenten voorbereid op onderzoeksvaardigheden. In de daaropvolgende cursussen werken ze geleidelijk aan naar het zelfstandig uit kunnen voeren van een onderzoek. Beroepsproduct 3 maakt onderdeel uit van de afstudeereenheid.

Profileringsruimte

In de profileringruimte kan het verder ontwikkelen en verbreden van de student plaats vinden. De studenten kunnen kiezen uit het minoraanbod van de hogeschool of een minor volgen bij een andere hogeschool. Daarnaast kunnen ze keuzecursussen volgen of een minor of cursus in het buitenland volgen. De invulling is vrij, maar wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de examencommissie. Aan studenten van de deeltijdvariant die al een hbo-opleiding hebben afgerond, verleent de examencommissie veelal een vrijstelling.

Didactisch concept

De opleidingen hanteren het concept van sociaal-constructivistisch leren. Ze zien het leren als een actief en constructief proces. Het panel herkent dit concept; de studenten leren actief op hun opleiding en door te participeren op hun werkplek. Het leerproces wordt daarbij ondersteund door de leerteams. In deze teams leren studenten van en met elkaar en stimuleren ze elkaar in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Instream

Het panel stelt vast dat de opleidingen de wettelijke toelatingseisen hanteren. De lerarenopleiding Wiskunde eist aanvullend voor havisten dat wiskunde B een onderdeel is van het eindexamenprogramma. Met elke deeltijdstudent wordt een individueel intakegesprek gevoerd. In dit gesprek wordt in eerste instantie nagegaan of er mogelijk sprake is van vrijstellingen en van opties om te versnellen. Daarna wordt het programma van het eerste jaar besproken en een overzicht gemaakt van het gehele programma. Vervolgens wordt minimaal een keer per jaar de voortgang geëvalueerd en indien nodig het programma voor het komende jaar bijgesteld. Twee jaar na aanvang van de opleiding dienen de deeltijdstudenten minimaal 50 EC uit het propedeuseprogramma te hebben behaald om opnieuw in te kunnen schrijven. De studenten ontvangen aan het einde van het eerste studiejaar een tussentijds studieadvies van de examencommissie.

De achtergrond van de instromende studenten is divers. Een relatief groot aandeel van de studenten heeft al een bachelor afgerond. De achtergrond van deze studenten kan zeer verschillend zijn. Sommigen hebben al een pabo afgerond of hebben al een tweedegraadsbevoegdheid in een ander vak. Anderen komen uit het bedrijfsleven en hebben nog geen ervaring in het onderwijs. Noemenswaardig voor de lerarenopleiding Engels is de groeiende groep internationale studenten die naar Nederland komt om in Nederland Engels te gaan studeren.

Flexibilisering

Het panel ziet dat de bestaande deeltijdprogramma's al een bepaalde mate van flexibiliteit bieden. De studenten kunnen twee keer per jaar instromen. Voor aanvang van de opleiding bepalen ze in overleg met een intakecoördinator of studiebegeleider welke cursussen ze wanneer in het komende studiejaar kunnen gaan volgen. Alle generieke cursussen worden twee keer per jaar aangeboden. Dat is ook het geval bij de opleidings specifieke cursussen van de lerarenopleiding Engels, omdat het aantal studenten bij deze opleiding relatief groot is. Het aantal studenten bij de lerarenopleiding Nederlands is een stuk kleiner; deze cursussen worden daarom één keer per jaar aangeboden. De lerarenopleiding Wiskunde zit hier tussenin; waar mogelijk worden opleidings specifieke cursussen twee keer per jaar aangeboden. Voor alle opleidingen geldt dat studenten de vakinhoudelijke cursussen uit verschillende leerlijnen tegelijk kunnen volgen. Binnen een leerlijn is er sprake van volgorde. Flexibiliteit wordt ook geboden door de werkvorm van het onderwijs. De bacheloropleidingen Engels en Nederlands werken bij de vakinhoudelijke cursussen met leerpleinen. De studenten kunnen door deze werkvorm individuele leervragen centraal stellen en begeleiding op maat vragen van vakexperts.

Pilots in het kader van het experiment leeruitkomsten

Het panel constateert dat in het kader van het experiment bij de opleidingen vier pilots zijn uitgevoerd. Op deze wijze zijn ervaringen opgedaan met leeruitkomsten en is geprobeerd om de generieke en vakdidactische cursussen meer met elkaar te integreren. De studenten geven namelijk aan dat ze overlap ervaren tussen deze cursussen. Daarnaast vinden ze dat bepaalde elementen van de generieke onderdelen te abstract zijn en dat de Studie en Werk cursussen meer kunnen worden verbonden met de vakdidactische cursussen.

Pilot Studie & Werk

De opzet van deze pilot is om de studenten meer de regie te laten nemen over hun eigen leerproces. De studenten bepalen waaraan ze in de komende periode aandacht willen besteden en geven aan hoe ze hun ontwikkeling aan willen tonen. Uit deze pilot is gebleken dat door deze benadering de studenten meer de regie gaan nemen over hun leerproces. Daarbij is het belangrijk dat studenten goed worden begeleid in het formuleren van hun leervragen.

Pilot Moderne vreemde Talendidactiek, Vakdidactiek 1

In deze pilot is de leerlijn Vakdidactiek van de Lerarenopleiding Engels opnieuw ontworpen tot een leerlijn Moderne Vreemde Talendidactiek. Deze nieuwe leerlijn is opnieuw ontwikkeld door de lerarenopleiding Engels in samenwerking met de lerarenopleidingen Frans, Spaans en Duits. Het voordeel van deze gezamenlijke leerlijn is dat bij het behalen van een dubbele bevoegdheid de studenten geen overlap meer ervaren. In studiejaar 2019 – 2020 is deze nieuwe leerlijn gestart met één vakoverstijgend onderdeel van vakdidactiek 1. De uiteindelijke ervaringen zijn beperkt gedocumenteerd omdat door de coronamaatregelen slechts beperkt kon worden geëvalueerd.

Pilot Didactiek 3

Deze pilot is uitgevoerd bij de lerarenopleiding Nederlands. In deze pilot geven de studenten vorm aan een leerstoflijn voor het vak Nederlands aan de hand van leeruitkomsten. De studenten werken dit individueel uit, maar delen kennis/creëren kennis in een leerteam dat begeleid wordt door de opleider die een coachende rol heeft. Zij mogen binnen het leerteam samenwerken aan dit ontwerp, maar ook individueel werken waarbij zij het leerteam gebruiken om te brainstormen en feedback te vragen.

Deze pilot is niet bij de studenten geëvalueerd, maar leerteambegeleiders geven aan dat studenten veel coaching nodig hebben om hun individuele leerstoflijn in te kunnen richten.

Pilot Bèta bij Exact

Deze pilot gaat meer richting het beoogde onderwijsmodel aan de hand van leeruitkomsten. In deze pilot worden de leeruitkomsten die horen bij de kerntaken: ontwerpen van onderwijs, uitvoeren van onderwijs, evalueren van onderwijs en professioneel handelen (zie figuur 1) als op zichzelf staande onderwijseenheden getoetst. Het werkplekleren en de vakdidactiek worden met elkaar geïntegreerd in één leeromgeving. Bij het aantonen van de leeruitkomsten wordt ervaring opgedaan met programmatisch toetsen (standaard 3). Om te kunnen beschikken over een voldoende homogene groep studenten is deze pilot uitgevoerd bij de voltijdse variant van de exacte lerarenopleidingen. Deze pilot is gaande ten tijde van het locatiebezoek, na afronding zullen de bevindingen worden toegepast in de deeltijdvariant van de lerarenopleiding wiskunde.

Docenten

De docenten maken deel uit van een opleidingsteam of van het team generiek. De opleidingsteams en het team generiek werken in de onderwijsuitvoering samen, zoals bij de Studie en Werk cursussen. Voor de ontwikkeling van het onderwijsmodel aan de hand van leeruitkomsten werken opleidingsteams bovendien samen in clusters, zoals bij de pilot Moderne Vreemde Talen Vakdidactiek en de pilot Bèta bij de exacte lerarenopleidingen. Het is de

bedoeling dat deze samenwerking in clusters gaat toenemen. Het instituut stimuleert de onderwijsontwikkeling en algemene professionalisering op verschillende manieren. Er zijn studiedagen voor alle docenten van het instituut en studiedagen per cluster van opleidingen. Vier keer per jaar wordt er een professionaliserings- en ontwikkeldag georganiseerd. Daarnaast stelt het instituut voor elk docententeam tien procent van de normjaartaak beschikbaar voor innovatie van het onderwijs. In deze tijd zijn onder andere de pilots ontwikkeld en uitgevoerd.

Docententeam lerarenopleiding Engels

Het panel is van mening dat omvang van het docententeam van de lerarenopleiding Engels voldoende is. Het team bestaat uit 30 opleiders en heeft in totaal een formatie van ruim 27 FTE. Naast de deeltijdvariant voert het team ook de voltijdvariant van de opleiding, een masteropleiding en een internationale opleiding uit. Uit het docentenoverzicht blijkt dat de onderwijskundige kwalificaties en vakdeskundigheid van de docenten ruimschoots voldoende zijn. Alle docenten hebben een masteropleiding gedaan en vier docenten zijn gepromoveerd. Kenmerkend voor het team is het relatief grote aandeel internationale docenten. Een deel van de docenten is afkomstig uit Groot-Brittannië, Ierland, Slovenië, de Verenigde Staten, Zimbabwe en Zuid-Afrika. Het panel erkent dat hierdoor het intercultureel karakter van de opleidingen wordt vergroot. Daarnaast stelt het panel vast dat de examinering kwalificaties voldoen aan de eisen. Twee docenten zijn senior gekwalificeerd, vierentwintig docenten zijn basis gekwalificeerd en vier docenten ronden de basis kwalificatie binnenkort af.

Docententeam lerarenopleiding Nederlands

Het docententeam van de lerarenopleiding Nederlands is volgens het panel eveneens voldoende groot. Het team bestaat uit 12 docenten en heeft in totaal een formatie van ruim 8 FTE. Naast de deeltijdvariant voert het team de voltijdse variant van de opleiding en een masteropleiding uit. Uit het docentenoverzicht blijkt dat de onderwijskundige kwalificaties en vakdeskundigheid van de docenten ruimschoots voldoende zijn. Alle docenten beschikken over een master graad. Twee docenten zijn gepromoveerd en twee docenten zijn bezig met een promotietraject. Acht van de twaalf docenten zijn basisgekwalificeerd in examinering en één docent is senior gekwalificeerd.

Docententeam lerarenopleiding Wiskunde

Het docententeam van de lerarenopleiding wiskunde bestaat uit veertien personen en heeft een formatie van ruim 9 FTE. Naast de deeltijdvariant voert het team ook de voltijdse variant uit van de opleiding en een masteropleiding. Uit het docentenoverzicht blijkt dat de onderwijskundige kwalificaties en vakdeskundigheid van de docenten ruimschoots voldoende zijn. Alle docenten zijn master gekwalificeerd. Vijf docenten zijn gepromoveerd en een docent is bezig met een promotietraject. Dertien docenten zijn basisgekwalificeerd in examinering en één docent is seniorgekwalificeerd.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Experiment leeruitkomsten:

- *De gehanteerde methoden en systemen van toetsing zijn geschikt voor leerwegonafhankelijk toetsen en beoordelen;*
- *De opleiding hanteert een heldere procedure voor toetsing, waarop de examinatoren zijn voorbereid;*
- *De examencommissie heeft daarbij een uitgesproken proactieve rol: zij hanteert een adequate methode om te borgen dat de leeruitkomsten voor individuele studenten worden gerealiseerd en dat examinatoren voldoen aan de vereiste kwalificaties om de leeruitkomsten op een eenduidige wijze te toetsen en te beoordelen.*

Conclusie

De deeltijdvarianten van de lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De visie op toetsing sluit aan op de hogeschoolbrede visie. De uitgangspunten zijn herkenbaar in de toetspraktijk en sluiten aan op het experiment. Het panel vindt de bestaande toetsing al redelijk flexibel. De toetsing van kennis en vaardigheden is zoveel mogelijk concentrisch en waar mogelijk worden meerdere toetsmomenten per studiejaar aangeboden. Het leerwegonafhankelijk toetsen is mogelijk maar wordt beperkt in praktijk gebracht. In de pilots zijn er ervaringen opgedaan met het toetsen aan de hand van leerwegonafhankelijk bewijs.

Het panel stelt vast dat de bestaande toetspraktijk nog niet is aangepast door het experiment leeruitkomsten. Er is nieuw toetsbeleid ontwikkeld dat toetsen van leeruitkomsten mogelijk maakt en dat per 2021 – 2022 gaat gelden. Het panel vindt het opmerkelijk dat het nieuwe toetsbeleid niet eerder is ontwikkeld en vastgesteld.

Het panel ziet dat de examencommissie wordt betrokken bij het ontwikkelen van het toetsbeleid en wordt geconsulteerd bij de pilots van het experiment leeruitkomsten. De samenwerking tussen de examencommissie, de Expertgroep Toetsing en Beoordeling en de opleidingen is goed. |Dit geeft het panel het vertrouwen dat het nieuwe toetsbeleid zal worden ingevoerd. Het panel verwacht dat de startassessments en het programmatisch toetsen bij gaan dragen aan de grotere flexibiliteit in toetsing. Het panel moedigt de opleidingen aan om het gereserveerde scholingsbudget voor 2021 vol in te zetten om alle docenten mee te nemen in het experiment.

Onderbouwing

Toetsvisie en toetsbeleid

Het panel heeft kennis genomen van de instituutsbrede toetsvisie. Ze sluit aan op de hogeschoolbrede onderwijsvisie. Deze visie kent vier uitgangspunten, die volgens het panel herkenbaar terugkomen in de toetsprogramma's. Het betreft de volgende vier uitgangspunten:

- De toetsing dient flexibel te zijn. De leertrajecten van studenten dienen zoveel mogelijk aan te sluiten bij hun leerbehoefte. Dit uitgangspunt komt tot uiting in het kunnen kiezen van de toetsvorm en het toetsmoment.

- De toetsing dient in verbinding te staan met de individuele context en met de persoonlijke leervragen van de student. Dit komt tot uiting in het waarderen van werk- of stageactiviteiten en producten.
- De toetsing dient ontwikkelgericht te zijn. Ze dient studenten te informeren over de stand van zaken en te ondersteunen in hun ontwikkeling.
- Bij de toetsing vinden de opleidingen het dubbele-bodem-principe van belang. Dit principe houdt in dat toetsvormen die gehanteerd worden in de opleiding, ook door studenten ingezet kunnen worden in hun eigen beroepspraktijk

Toetsing in de conceptuele leerlijn

De toetsing in de conceptuele leerlijn betreft het beheersen en toepassen van kennis en vaardigheden op het gebied van vakinhoud, vakdidactiek en pedagogiek. De meest voorkomende toetsvormen zijn tentamens, schriftelijke opdrachten, presentaties en mondelinge toetsen. De toetsvorm sluit zoveel mogelijk bij de cursus aan. Zo wordt een cursus Schrijfvaardigheid 1 in de lerarenopleiding Engels getoetst aan de hand van een individueel beschouwend essay. Een ander voorbeeld is de generieke cursus Beroep 3 waarin leerprocessen centraal staan. Deze cursus kent twee toetsen: een multiple-choice tentamen over de theorie en een toets aan de hand van een dossier. Het dossier bevat een motivatieonderzoek bij leerlingen en een ontwerp van een motiverende lesactiviteit. De cursus Fictie in de Schoolpraktijk bij de lerarenopleiding Nederlands wordt ook getoetst aan de hand van een dossier. Dit dossier bevat een onderzoek naar fictie in het onderwijs en een stellingname van de student over verantwoord fictieonderwijs.

Het panel is van mening dat er in de conceptuele leerlijn een redelijke mate van flexibiliteit is bereikt. Waar mogelijk worden toetsen vier tot vijf keer per jaar aangeboden en kunnen studenten per jaar maximaal twee toetsmomenten kiezen. Vrijwel alle toetsen zijn leerwegaafhankelijk, dat wil zeggen dat de studenten voor de toetsing het onderwijsaanbod van een cursus niet hoeven te volgen. In de praktijk kiezen studenten er echter vaak voor om het aangeboden onderwijs te volgen. Daarnaast is het toetsen waar mogelijk concentrisch. Dit betekent dat bij het behalen van een toets op een hoger niveau de toetsen op lagere niveaus ook zijn afgerond. Voorbeelden hiervan zijn de Schrijfvaardigheidstoetsen bij de lerarenopleiding Engels en de toetsen in de leerlijnen Analyse en Statistiek bij de lerarenopleiding Wiskunde. De opleidingen hebben pilots uitgevoerd om ervaringen op te doen met leerwegaafhankelijke beoordelingen. De eerste ervaringen bij de lerarenopleiding Wiskunde geven aan dat het leerwegaafhankelijk beoordelen bewerkelijk en complex is voor zowel studenten als examinatoren. Ervaringen bij een generieke cursus zijn positiever. Uit deze pilot blijkt dat studenten vaker kiezen voor een eigen invulling om vaardigheden aan te tonen. Hierbij is goede begeleiding voorwaarde om toetsen aan de hand van leerwegaafhankelijk bewijs succesvol te laten verlopen.

Toetsing in de integrale leerlijn

De integrale leerlijn is gericht op het leren en onderzoeken in de praktijk en bestaat uit de cursussen Studie & Werk, Beroepsproduct en het Assessment Startbekwaam. Bij alle cursussen van Studie & Werk worden studenten getoetst door middel van een ontwikkelingsportfolio. Studenten worden elk jaar beoordeeld op dezelfde onderdelen, waarbij de criteria op een steeds hoger niveau liggen. De beoordeling betreft het leerproces van de student en het functioneren als aankomend docent op de leerwerkplek. De opleidingen passen bij deze toetsing ook het concentrisch toetsen toe. Bij de intake van een deeltijdstudent wordt bepaald in welke Studie &

Werk cursus de student kan instromen en vrijstelling kan krijgen voor de cursussen die er aan vooraf gaan.

In de cursussen Beroepsproduct wordt het onderzoekend handelen in de beroepspraktijk getoetst. Het eindniveau wordt in Beroepsproduct 3 bereikt. In deze cursus maken studenten een beroepsproduct in opdracht van hun leerwerkplek en testen ze dit product (deels) uit. Het beroepsproduct heeft betrekking op het vakgebied en op een probleem of gewenste ontwikkeling van de leerwerkplek. Studenten tonen zo aan dat ze een onderzoekende houding hebben ontwikkeld. Daarnaast tonen ze aan dat ze keuzes kunnen onderbouwen, kunnen ontwerpen en bevindingen kunnen onderbouwen. Beroepsproduct 3 maakt onderdeel uit van de afstudeereenheid, evenals het assessment Startbekwaam. In dit assessment tonen studenten aan dat ze voldoen aan de bekwaamheidseisen op het niveau startbekwaam.

Kwaliteit van toetsing

Het panel stelt vast dat bij alle drie opleidingen toetsing valide en betrouwbaar is. Elke opleiding beschikt over een dekkingsmatrix waarin beoogde leerresultaten aan toetseenheden zijn gekoppeld. Elke toetseenheid heeft een toetsplan met een toetsmatrijs en per toets is er een correctievoorschrift of rubric. Bij de vakspecifieke toetsen hanteren examinatoren in geval van twijfel het vierogenprincipe. Voor de generieke toetsen aan de hand van dossiers worden er regelmatig kalibratiesessies voor examinatoren georganiseerd. De toetsing is voldoende inzichtelijk; per cursus is het toetsplan, eventueel de toetshandleiding of een voorbeeldtentamen beschikbaar. De procedures voor het afnemen van toetsen zijn eveneens helder. De communicatie over toetsing is duidelijk, de studenten worden eenduidig en adequaat geïnformeerd.

Het toekomstige toetsprogramma

Het panel heeft kennisgenomen van het nieuw ontwikkelde instituutsbrede toetsbeleid dat per studiejaar 2021 – 2022 gaat gelden. Het panel vindt het opmerkelijk dat dit toetsbeleid niet eerder is ontwikkeld en vastgesteld. Het nieuwe beleid houdt enkele vernieuwingen in zoals de startassessments en het programmatisch toetsen. Bij startassessments kunnen deeltijdstudenten zich laten beoordelen in het eerste half jaar van hun opleiding. De leeruitkomsten die door werk of informeel leren al zijn bereikt, kunnen in dit startassessment leeuwegonafhankelijk worden beoordeeld. Bij het programmatisch toetsen is de beoordeling van een leeruitkomst gebaseerd op feedback van diverse personen en op meerdere prestaties van de student. Het panel heeft goede verwachtingen van het programmatisch toetsen. Deze vorm sluit aan bij de leeruitkomsten en kan studenten flexibiliteit bieden. Het panel merkt op dat voor het beoordelen de neiging bestaat om datapunten te suggereren en de bewijzen voor te structureren. Daarnaast geven de opleidingen zelf aan dat de vorm waarin wordt getoetst vaak nog wordt voorgeschreven. Deze suggesties en voorschriften kunnen volgens het panel de flexibiliteit van het programmatisch toetsen gaan beperken.

Vrijstellingenbeleid

Het panel merkt op dat het vrijstellingenbeleid in de afgelopen jaren is verruimd en vindt dit terecht. Het nieuwe vrijstellingenbeleid werkt als een drietrapsraket. De eerste trap voor mogelijke vrijstellingen is het diploma van de vooropleiding. Aanvullend zijn er in de tweede trap vrijstellingen mogelijk door indirecte opleidingen. De derde trap betreft vrijstellingen op basis van werkervaring en informeel leren en die door een assessment wordt vastgesteld. Het panel vindt

deze benadering duidelijk. De drietrapsraket doet meer recht aan de competenties die reeds zijn verworven door studenten. Het panel moedigt de invoering van startassessments aan. De deeltijdstudenten geven namelijk aan dat ze het vrijstellingenbeleid als behoorlijk star ervaren.

Borging van kwaliteit toetsing en beoordeling

De examencommissie is ingesteld voor alle opleidingen van het Instituut Archimedes. Volgens het panel borgt de examencommissie adequaat de kwaliteit van toetsing en examinering. De examencommissie voert periodiek onderzoek naar toetsing uit, wijst examinatoren aan, controleert het examenprogramma en formuleert beleidstukken zoals over het experiment leeruitkomsten en de flexibilisering van het onderwijs. Het panel is van mening dat de examencommissie voldoende betrokken is bij het experiment en bij het ontwikkelen van het nieuwe toetsbeleid. Regelmatig vindt er overleg plaats tussen de examencommissie en de Instituutsbrede Expertgroep Toetsing en Beoordeling (IETB) over de toetsing over het experiment. Zo zijn er op verzoek van de examencommissie door het IETB feedbackformulieren opgesteld en is op gezamenlijk verzoek een pilot programmatisch toetsen uitgevoerd bij de voltijdse variant van de lerarenopleiding Wiskunde.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Experiment leeruitkomsten:

- *De toetsen en eindwerken dragen aantoonbaar bij aan het behalen van de leeruitkomsten.*

Conclusie

De deeltijdvarianten van de lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel heeft studentwerken beoordeeld die in de pilots tot stand zijn gekomen. De studentwerken hadden betrekking op Studie en Werk uit het eerste en tweede jaar van alle opleidingen. Daarnaast is studentwerk van de cursus Vakdidactiek1 bij de lerarenopleiding Engels beoordeeld en studentwerk van de cursus Didactiek 3 bij de lerarenopleiding Nederlands. De beoordeelde studentwerken van Studie en Werk zijn van een niveau dat passend is bij de fase van de opleiding. De beoordelingen van deze cursussen voldoen, de navolgbaarheid van de beoordelingen verdient aandacht. De studentwerken van Vakdidactiek 1 en Didactiek 3 zijn van een goede kwaliteit en de beoordeling is inzichtelijk. Vooral de beoordeling van Didactiek 3 is zeer navolgbaar en is goed onderbouwd door een duidelijke rubric. Op basis van de beoordeelde studentwerken is het panel ervan overtuigd dat de beoogde leerresultaten zullen worden gerealiseerd.

Onderbouwing

De afstudeereenheid

In alle drie de deeltijdopleidingen tonen de deeltijdstudenten de beoogde leerresultaten aan in een afstudeereenheid. Deze afstudeereenheid is volgens het panel goed opgezet en geeft volgens het panel een compleet beeld van de gerealiseerde resultaten. De afstudeereenheid omvat in totaal 30 EC en bestaat uit de volgende vier onderdelen:

1. Het assessment Startbekwaam. Voor dit onderdeel stellen studenten een portfolio samen met bewijsstukken waarin ze hun bekwaamheid aantonen. Vervolgens houden ze een presentatie over hun bekwaamheid en wordt een criteriumgericht interview afgenomen. De studenten worden hierbij beoordeeld door twee gecertificeerde assessoren.
2. Een landelijke kennistoets waarin een minimale beheersing van de vakinhoudelijke kennisbasis wordt geborgd.
3. Het Beroepsproduct 3. In dit onderdeel tonen studenten aan dat ze het gewenste niveau van onderzoekend vermogen in de beroepspraktijk hebben bereikt. Daarvoor voeren studenten een onderzoek uit waarbij de wordt ingegeven door de beroepspraktijk. De resultaten moeten een bijdrage leveren aan die beroepspraktijk in de vorm van een beroepsproduct.
4. Een vakspecifieke cursus. Elke opleiding wijst een cursus aan waarin het vakinhoudelijke en vakdidactische eindniveau van de opleiding tot uiting komt. Deze cursus verschilt per opleiding. Bij de lerarenopleidingen Engels en Nederlands zijn dit de laatste cursussen Vakdidactiek. Bij de lerarenopleiding Wiskunde is dit de cursus Redeneren en Bewijzen. Bij deze cursus wordt vaktechnische kennis zoals over getaltheorie en logica gecombineerd met vakdidactiek van wiskunde.

Zoals eerder aangegeven is het experiment nog niet zo ver gevorderd dat er sprake is van afstuderen aan de hand van leeruitkomsten. Het panel heeft daarom een aantal onderwijsproducten beoordeeld uit het eerste, tweede en derde jaar van de opleidingen.

Beoordeelde Onderwijsproducten

De opleidingen hebben in het kader van het experiment leeruitkomsten pilots uitgevoerd om ervaringen op te doen met leeruitkomsten. Bij alle drie waren dit pilots bij de generieke cursus Studie & Werk 1B en Studie & Werk 2B. Aanvullend is er een pilot gedaan bij de cursus Vakdidactiek 1 van de opleiding Engels en bij de cursus Didactiek 3 van de opleiding Nederlands. De opleiding Wiskunde heeft aanvullend een pilot gedaan in samenwerking met andere bèta opleidingen van het instituut. De resultaten van deze pilot waren ten tijde van het locatiebezoek nog niet beschikbaar. Het panel heeft van elke pilot een aantal studentproducten geselecteerd en beoordeeld zoals is aangegeven in bijlage 2.

Studie en Werk 1B en 2B

In de cursus Studie en Werk 1B wordt de student beoordeeld op het leerproces en het functioneren als aankomend leraar op de leerwerkplek. De student maakt hiervoor een zelfanalyse en stelt een leerwerkplan op aan de hand van leeruitkomsten. De leeruitkomsten zijn gerangschikt naar beroepstaken en bij deze taken zijn indicatoren opgenomen die behoren bij het niveau van het eerste jaar van de lerarenopleiding. De student levert bewijsmateriaal aan en geeft een presentatie over de bereikte ontwikkelingen. Het leerwerkplan met de leervragen, de diverse bewijzen uit de praktijk en een beoordeling door de werkplekbegeleider vormen de elementen van de beoordeling. De cursus Studie en Werk 2B heeft dezelfde opzet waarbij de criteria voor toetsing op het niveau liggen van het tweede jaar van de opleiding.

Het panel concludeert dat de beoordeelde producten beroepsgericht en relevant zijn. De onderwijsproducten laten een niveau zien dat past bij de fase van de opleidingen. De beoordelingen van de onderwijsproducten zijn niet altijd even inzichtelijk. De beoordelingsformulieren zijn zeer uitgebreid en de aandachtspunten sluiten niet helemaal aan bij de leeruitkomsten. Het panel merkt op dat de feedback meer een verzameling is van losse opmerkingen. Het is de intentie van de opleidingen dat studenten de leeruitkomsten vormvrij aan kunnen tonen. Uit de bestudeerde studentenproducten blijkt dat in de praktijk de leeruitkomsten vooral bij lerarenopleiding Wiskunde door schriftelijke verslagen worden aangetoond.

Vakdidactiek 1

In de cursus Vakdidactiek 1 bij lerarenopleiding Engels krijgt een groep studenten de opdracht om onderwijs te ontwerpen. Ze maken samen een lesontwerp en geven feedback op lesontwerpen van andere groepen studenten. De ontvangen feedback van andere groepen werken ze uit in een gezamenlijk verslag waarin ze gemaakte en keuzes en toegepaste vakdidactische theorieën verklaren en onderbouwen. Het panel vindt deze onderwijsproducten relevant en zeer beroepsgericht. De niveaus die in de onderwijsproducten worden bereikt passen bij het eerstejaarsniveau van de opleiding Engels. Het panel ziet hier ook uitgebreide beoordelingsformulieren en merkt op dat de aandachtspunten beter kunnen aansluiten bij leeruitkomsten. Daarnaast vindt het panel de beoordeling en becijfering in wisselende mate navolgbaar.

Didactiek 3

In de cursus Didactiek 3 bij de lerarenopleiding Nederlands ontwerpt de student een leerstoflijn voor het schoolvak Nederlands. In deze cursus komen vakinhoud en vakdidactiek samen. De student heeft hierbij de vrije keuze in de leerstoflijn. In de beoordeelde studentproducten is de keuze gemaakt om een leerstoflijn te ontwerpen met een combinatie van fictie en spreken of een combinatie van fictie en schrijven.

Het panel is onder de indruk van het niveau van de ontwikkelde leerstoflijnen, van de toetsing en de beoordeling ervan. De rubric goed uitgewerkt en ondersteunt de beoordeling goed. De feedback bij de beoordeling is helder en de motivatie is duidelijk. Het panel merkt op dat de codes voor de leeruitkomsten afwijken (zie standaard 1). De getoetste leeruitkomsten zijn D1.2 Leerdoelen, leerlijn, lesmethodes Nederlands en Leeruitkomst D1.3 Toetsing. Het panel adviseert de opleidingen om van het generieke raamwerk en het opleidings specifieke raamwerk een geheel te maken.

Functioneren afgestudeerden

Het panel constateert dat de deeltijdopleidingen goed aansluiten op de arbeidsmarkt. Door de samenwerking met de opleidingsscholen en de nauwe contacten met werkbegeleiders sluit de opleiding goed aan op het beroepenveld. Uit alumnionderzoek blijkt dat de alumni tevreden zijn over de vakinhoudelijke en vakdidactische onderdelen van de opleidingen. Over de generieke onderdelen is de tevredenheid minder groot. De deeltijdstudenten geven aan dat werk en scholing goed met elkaar zijn te combineren. Werkplekbegeleiders en vertegenwoordigers van opleidingsscholen geven aan dat afgestudeerden goed voldoen in de praktijk en dat ze beschikken over de juiste kwalificaties om succesvol als tweedegraadsdocent aan de slag te gaan. Volgens het panel dragen de opleidingen met hun deeltijdprogramma's op een solide en degelijke wijze bij aan het voorzien in de toenemende vraag naar tweedegraads leraren Engels, Nederlands en Wiskunde.

Eindoordeel over de opleidingen

	Deeltijdvariant bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in		
	Engels	Nederlands	Wiskunde
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet

De deeltijdvarianten van de lerarenopleidingen bachelor Engels, Nederlands en Wiskunde voldoen op alle standaarden aan de basiskwaliteit van het beoordelingskader. De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis van de positieve kwaliteit over de vier standaarden komt het panel tot een positief eindoordeel over de opleiding als geheel. Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleidingen lerarenopleidingen Engels, Nederlands en Wiskunde als **positief**.

Aanbevelingen

Standaard 1

- Werk het onderwijsmodel met leeruitkomsten verder uit tot één transparant raamwerk van generieke, vakdidactische en vakinhoudelijke leeruitkomsten per opleiding en voer het nieuwe model zo snel mogelijk in.
- Communiceer het onderwijsmodel met leeruitkomsten duidelijk naar (aankomende) studenten, docenten en het werkveld en betrek studenten en werkveld meer bij de verdere doorontwikkeling.

Standaard 2

- Wissel de ervaringen die docenten van het generieke team in de pilots hebben opgedaan beter uit met docenten van de opleidingsteams.

Deel III

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Tijd	Programmaonderdeel	Betrokkenen HU
8:30	Ontvangst	projectleider
8:45 – 9.30	Presentatie door Archimedes, gesprek met managers en opleiders	<p><i>Vertegenwoordigers management Instituut Archimedes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Instituutsdirecteur; • Opleidingsmanager (2x). <p><i>Opleidingen en Team Generiek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Curriculumverantwoordelijke Engels; • Curriculumverantwoordelijke Nederlands; • Curriculumverantwoordelijke Wiskunde; • Curriculumverantwoordelijke Beroepscursussen; • Vicevoorzitter Examencommissie
9.30 – 10.00	Overleg panel	
10:30-11:30	gesprek met generiek en vak	<p><i>Team Generiek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Curriculumverantwoordelijke Studie en Werk (stage); • Curriculumverantwoordelijke Beroepsproducten (onderzoek); • Curriculumverantwoordelijke Beroepscursussen; • Vertegenwoordiger leerteamleren. <p><i>Bureau Assessments & Validering:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Curriculumverantwoordelijke Assessments. <p><i>Opleidingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Curriculumverantwoordelijke Wiskunde; • Curriculumverantwoordelijke Nederlands; • Curriculumverantwoordelijke Engels.
11:45-12:30	Gesprek Examencommissie en IETB	<p><i>Examencommissie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter examencommissie; • Vicevoorzitter examencommissie. <p><i>Instituutexpertgroep Toetsen en Beoordelen (IETB):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter IETB, lid Spoor Onderwijs; • Lid IETB en tevens lid Spoor Onderwijs.
12:30-13:30	Lunch	
13:30-14:30	Gesprek met opleiders Engels, Nederlands en Wiskunde	<p><i>Engels:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Curriculumverantwoordelijke en opleider; • Intakecoördinator en opleider. <p><i>Nederlands:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Curriculumverantwoordelijke en opleider; • Intakecoördinator en opleider. <p><i>Wiskunde:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Curriculumverantwoordelijke en opleider; • Intakecoördinator en opleider.
14:30-15:00	Demonstratie digitale leeromgeving Canvas	
15:00-15:45	Gesprek met werkveld	<ul style="list-style-type: none"> • Rector A. Roland Holst College, Hilversum; • Docent Academie 10, schoolopleider, deelnemer klankbordgroep werken met leeruitkomsten; • Docent Nederlands, werkplekbegeleider; • Docent Engels, werkplekbegeleider; • Docent Wiskunde, werkplekbegeleider.
16:00-17:00	Gesprek studenten	<p><i>Engels:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tweedejaars student, vooropleiding wo; • Tweedejaars student, vooropleiding pabo, <p><i>Nederlands:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tweedejaars student, vooropleiding havo en propedeuse hbo Frans; • Derdejaars student, vooropleiding propedeuse hbo lerarenopleiding. <p><i>Wiskunde:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vierdejaars student, vooropleiding hbo; • Vierdejaars student, vooropleiding wo; • Vierdejaars student, vooropleiding wo; • Tweedejaars student vooropleiding hbo.
17:00-18:30	Beoordelingsoverleg	Panel
18:45-19:15	Terugkoppeling	Meerdere personen

2. Bestudeerde documenten

Algemeen:

Beoordelingsrapporten accreditatie bachelor 2015,
Strategie 2020-2025 Instituut Archimedes,
Spoor Onderwijs Opdrachtkaarten,
Spoor Onderwijs, leeruitkomsten verslag 1-7-2020.

Standaard 1:

Engels: Dekkingsmatrix,
Nederlands: Dekkingsmatrix,
Wiskunde: Dekkingsmatrix,
Leeruitkomstenboekje-2,
Engels: LU-boekje Moderne Vreemde Talen,
Engels: LU-boekje Engels,
Nederlands: LU-boekje vakspecifiek,
Wiskunde: Vakdidactische matrix,
Onderzoek Legitimering Leeruitkomsten,
Artikel docenten Wiskunde.

Standaard 2:

Studiegidsen Engels, Nederlands, Wiskunde,
Cursusomschrijvingen vak en generieke cursussen Nederlands, Engels en Wiskunde,
Overzicht opleiders Engels, Nederlands, Wiskunde,
Generiek: Gids Studie & Werk,
Generiek: Cursushandleiding Beroepsproduct 3,
Vrijstellingenbeleid Instituut Archimedes 2020-2021,
Generiek: overzicht inhoud Studie & Werk1 deeltijd,
Wiskunde: Voorbeeld student Wiskunde Studie & Werk 1b,
Wiskunde: Panelgesprekken studenten Wiskunde 2x (evaluaties),
Engels: Vakdidactiek 1 homepage en schedule,
VaMOO: Beschrijving cursus,
VaMOO; Beschrijving leerteamlernen,
Profiel leerteambegeleider,

Standaard 3:

Nieuw Toetsbeleid 2.0 (concept),
Nieuw Toetsprogramma (concept),
Engels: Toetsplan, rubric, beoordelingsmodel Schrijfvaardigheid 1, 2, 3,
Generiek: Studiehandleiding Docent Beroepsonderwijs,
Generiek: Casus Docent Beroepsonderwijs + evaluatie,
Generiek: Beoordelingsmodel toets 1 en 2 Docent Beroepsonderwijs,
Wiskunde: Casus pilot LOB Wiskunde,
Jaarverslag Examencommissie 2019,
OER 2020/2021,
Eisen voor het aanwijzen van examinatoren,
Wiskunde: Casus landelijke peerreview toetsen Wiskunde.

Standaard 4:

Generiek: Handleiding Assessment Startbekwaam,
Generiek: Aantekenformulier Assessment Startbekwaam,
Generiek: Beoordelingsformulier Assessment Startbekwaam,
Generiek: Formulier voor beoordeling Beroepsproduct 3 door Opdrachtgever,
Generiek: Beoordelingsformulier Beroepsproduct 3,
Engels: Feedbackinstrument Vakdidactiek 1,
Engels: Glossary for MFL feedbackinstrument,
Engels: Toetsplan Methodology Vakdidactiek 1,
Engels: Methodology V homepage, testing page en schedule page,
Engels: Toetsplan Methodology V,
Nederlands: Toetsplan Didactiek 3,
Wiskunde: Studiewijzer Redeneren en bewijzen,
Wiskunde: Toetsplan Redeneren en bewijzen,
Generiek: S&W 1B: inhoud videopresentatie,
Generiek: S&W 1B leerdoelen en toetsing,
Generiek: Beoordeling S&W 2, 3 en 4,
Generiek: S&W zelfanalyse-instrument,
Onderzoek eindniveau Beroepsproduct, 2019,
Alumnionderzoek.

Bestudeerde onderwijsproducten per opleiding:

Lerarenopleiding	jaar	Programma onderdeel	Omvang	Aantal studenten
Wiskunde	1	Studie en Werk 1B	5 EC	2
	2	Studie en Werk 2B	5 EC	2
Nederlands	1	Studie en Werk 1B	5 EC	2
	3	Vakdidactiek 3	5 EC	2
Engels	1	Studie en Werk 1B	5 EC	2
	1	Vakdidactiek 1	5 EC	2
Totaal				12